

Universitätsbibliothek Paderborn

**Opera S. Matris Teresae De Iesv Carmelitarvm
Discalceatorum et Discalceatarum Fundatricis**

Jn duas partes distincta

Teresa <de Jesús>

Coloniæ Agrippinæ, Anno MDCXXVI [erschienen] M.DC.XXVII.

Cap. XXIV. Describit eam vterius, & quid passæ sint sorores antequam
propriam domum haberent.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37974

sacra bona illius cū venia celebrati esset; semper quoque in choro
cium diuinū recitabamus. Subinde quoq; me per aliquē visitari vidi
simil denuntians semel propediem ad me excusurum. quin & vnde
mesticis Sacerdotibus misit, qui sacrum primum hic Deo offerebat
liquide apparebat, omnēm hanc turbationem meam alio non tenebat
quam vt me anxiam & solicitam redderet. quamquā non tam me
Monialium mearum causa angebar, quam quod Patrem Comitem
anxium scirem. Quoniam enim ipse me illuc ire iusslerat, hinc mu-
pere angebatur, & si quod impedimentum interuenisset, quoniam
mentisī manū afflictionem sensisset. Et certe multas adhuc timebat
habebat rationes.

Sub idem tempus accessere ad me Carmelitæ Gaudentes
tantes, ecqua tandem auctoritate monasterium hoc fundasse
bus cum acceperas olim à Reuerendissimo Patre nostro Genera-
ras ostendisse, quietentes vltiū inquirere desierant si em-
uisserent, quam parum Archiepiscopus erga hoc cœnobium esse ten-
tus, haud dubie hæc ad illos querandos & pacandos litteras
fuissent sed hoc omnes latebat; imò nemo non persuasum habebat
na illius cum venia & assensu cuncta fieri. Tandem, Deo dante, sicut
vt nos ipse visitatum venerit; cui ego eam quam nobis facere
riam, exposui: qui ad extreum facultatem mihi dedit, quidquid
tueram exequendi, quin & deinceps, si qua poterat, & quoniam
dabat occasio, semper se benevolum, ac partium, nostrorum ha-
rem declarauit.

C A P V T . XXIV.

HISPALENSEM S. JOSEPHI CONVENTVS FUNDAT
nem prosequitur, quantumque in proprijs edibus habendū laborū
difficultatu subierat.

*Hispalen-
sis sedes quā
lant & ma-
le procede-
ret.*

Vix credat quisquam, in ciuitate adeò copiosa, & tot opa-
sterij fundandi occasionem & oportunitatē fuisse, quam in or-
in quibus haecenus fuerā opidisi: imò adeò adhoc deesse hic opa-
tas videbatur, vt subinde apud memet ipsam reputarem, ètenim
esse, hac nos in ciuitate conuentum habere. Nescio autem, an ca-
māti hoc sit ascribēdum: non nunquam enim audiui dicentes, du-
hic ad tentandum potentiores esse quād alibi: tametsi Deo huius
potentiam dante: vnde etiam me hic acriter imperiūfise videntur
numquam quoad vixi, ita me pusillanimem & meticulosam videt.

qui me fuisse comperti. adeò ut meipsa vix nossem; quamquam ea, quia de Domino habere soleo, fiducia me non desereret: sed natura deo discrebat ab ea quam habere solebam, ex quo Hispalensis cœ-
trum tractationi me immissio, satis ut intelligerem tuam Dominum in parte manum subtraxisse, ut scilicet ipse maneret qui est, & ego vi-
cere, si quem aliquando habuerim animum & animositatem, à me
viam non habuisse.

Cum ergo iam inde ab eo, quo dixi tempore illic usque ad initium Quadragesima penè mansi, nulla tamè aut domus emendæ siebat nicio, aut qua ea emeteretur pecunia habenda, imo ne quidem eius pro nobis sponderet, vt in alijs opidis habueramus, inueniendi et fulgebat: etenim illæ, quæ Patri Commissario serio sponderat, secundem se ingressuras, ac propterea enixissimè, Moniales aliquot in hac conderetur, rognant, viso eiusdem rigore, & ei ferendo impa-
ctile existimantes, deficiebant; vt sola una, de qua postea loquar, in-
della sic iam tempus instabat, quo propediem Bætica excedere iuben-
datur: quod alia prægnantia negotia aliò me vocarent. Permo-
clum sanc & pœnorum mihi erat, Moniales illic sine certa domo
aliquere, tamen si videtur me nihil omnino hac in re posse, ed
ipso gratia, quam alijs in partibus Dominus mihi facit, vt sci-
eret habeam aliquid, qui hisce in operibus me adiueret, me hic
deficeret. Placuit autem Deo, vt ijs diebus frater quidam meus, Lau-
renius Lepidius appellatus, qui triginta & quatuor annis in India
commoratus erat, inde redierit: cui etiam longè quam mihi indi-
genus & grauius visum est, Moniales propriam domum non habe-
bant, ergo egregie nobis præsto fuit, præsertim in ea procuranda & ha-
benda domo in qua modò agimus: quamquam ipsa tunc quoque se-
culo & feruenter apud Dominum rem hanc virgebam, eum depre-
cis ne me Monialibus domum nondum habentibus hinc abire si-
zaret, quin & his ipsis iniungebam, vt idem ei negotium in precibus
summendarent, nec non B. Iosepho. Adhac Beatissimam Virgi-
nem Matrem frequentibus precibus & supplicationibus nobis fa-
citem te procurabamus. His ergo adminiculis & fidu-
ciam animata, nec non quodd fratrem meum rem nostram cordi ha-
bente cernerem, de dominibus quibusdam emendis tractare capi,
et, cum res omnis iam propè confecta esset, & de emptione penè
conveniunt, illico ipsa in momento penitus concidebat. Quadam ergo
de hocce negotio mihi cum Domino inter comprecandum agenti,
potensi, vt quoniā ipse illius essent sponsa, eique omnimodis pla-
uite quam maximè satagerent, eis de domo prospiceret, dictum fuit: lā

Dominus
Matri no-
stræ
go a chra.

te ex iudiciis, mibi rei eius curam committe. His ego verbis erecta & planis
uisa fui, quod mihi iam cum in manibus domum habere videtur. In
uera ita factum est. Impediuit vero Maiestas ipsius, ne quandam quae
quidem omnium ad gustum erat, (quod optimo sita esset loco) domum
adeo ruinosa & male materialia erat, ut sola nuda eius area empati-
ser, & quidem multo minoris, quam ea sunt aedes coenptae in quo-
modò habitant, emeremus. Iam omnis facta conuentio, & de perno-
ter partes pactum erat, nihil ut faciendum aliud restaret, quam en-
nis tabulas confiscere. Ego non usque adeo huc propendebam, quia
hec domus cum ultimis illis, quae inter orandum audiueram, veritate
nim conuenire videbatur: illa enim (quantum quidem placuisse)
bonas nobis aedes dandas denotabant ac spondebant. sed
minus dispositus, ut si qui eam nobis quamquam insigni suo cum ap-
pendio vendiderat, aliquod tamen obstaculum per se obieceti, re-
bulæ eo quo stipulati eramus, tempore fierent. itaq; nulla nos
culpa, stipulationi & venditioni renuntiare nobis licuit. Quod om-
non contempnenda Domini gratia fuit: neque enim toto vita omni-
qua ibi tum agebant, Monialium tempore planè ea accommodare
mus potuisset: quod certè illis per quam molestum fuisset adire
ad hoc necessaria erat, pecunia illis deerat. Multum huic operae
quidam Dei famulus contulit, qui ferè iam inde ab initio quo ha-
mum appulimus, cognito nobis deesse, qui sacrum nobis ca-
braret, quotidie illud apud nos celebratum veniebat, quamquam
micilium eius longè à nostro dissimile esset, atque aëtus diutius
mentior. Nomen illi est Garcias Aluarius, vir vita integerrima,
magno apud omnes in pretio ob varia bona opera, quibus totum
impedit, habitus: qui si fortunis abundasset, nihil penitus nobis
fuerit. Hic ergo, quod domum nosset, stolidè nos facturas aiebat, dum
tum pro ea pecunie persolueremus. Atq; hoc ipsum quotidie nobis
gerebat, amicè monens, ut ab illa coemenda animum proficiamus.
Vnde frater meus & ipse viderunt domum illam, in qua per
fens commoraruntur: quæ adeo illis placuit (nec immerito, cum & domi-
nus ipsum vellet) ut biduo triduoque ipsa confectæ sint tabule.

Non parum vero laboratum est, ut ad illam transiremus quae
illâ inhabitabat, tam citò inde egredi solebat; adhæc fratres Moni-
(quod in vicinia habitat) statim instare cœperunt, ne nullatenus in illa
siremus. adeo quidē, ut, nisi coemtionis instrumenta & littera ti-
confectæ fuissent, Deum summopere laudassem, si ea dissoluit &
potuissent: videbā quippe nos obligatas sex aureorum millia (cor-
domus ipsa costiterat) soluere, & tamē illius capere possessionem.

*Nota Dei
prudentiam erga
S. Matrem*

et eius opinio nō erat Priorissa, sed Dominū laudabat, q̄ irritari
conatus & cōgenio nō posset, quod maiore ei Maiestas fidē & ani-
mōritate daret in hac domus comparatione, quā mihi; quam & in om-
nido re illam präferre credibile est, quod multo me sit melior.
Amplius mense his in angustijs hæsimus, sed tandem Deo visum, vt
Preb̄cta, ego, & aliae duæ Moniales de nocte silenter ad illam trans-
iunis, ne prædicti Monachi quidquam horum rescitent ante, quam
aditae esset possessio. quāquā non sine timore, nam qui nobiscū ibant,
quacumq; viderēt per noctem umbras, monachos sibi videri aiebant.

Vr̄ primū illuxit, bonus Sacerdos Garcias Aluarius (qui ē no-
dānis comitibus vñus fuerat) primū in ea sacrum celebrauit.
Inque tandem timere desijmus. Quam vero Iesu bone, multos hu-
miliodi in possessionibus capiendis timores ſrbij! Quare ſapenu-
to mecum ipſa perpendo, si, cum non ad malum faciendū, fed ad
Domino obsequium præstar, dum abitem, tantus me occupabat me-
tus ac timor, qualem non habeant illi qui malefacere proponunt,
quod in Dei & proximi iniuriam tendat. Quale inde lucrum & com-
modum exspectent, aut qualem haurire ē tam graui in caput suum
pondere accerfendo, voluptatem queant, nescio.

Non aderat tunc fortē ibidem frater meus; fecerat enim ad
tempus ob errorem aliquem qui in tabulis conuentionis commissum,
quod nimium rem accelerassemus, vnde etiam magnum monasterio
tempori impendebat; quod verō ipse nostro nomine ipopondiſſer, hiunc
eum queritabant, quo illum custodiæ traderent. quod certè maxi-
mopere nos afflixisset, eò quod peregrinus & exterus ipse esset,
vñ etiam reuera afflixit: nam tamdiu in afflictione fuimus, quo-
adique aliquod ipse pignus vendentibus ad illorum securitatem
dediſſer. Exinde verō melius res peragi cœpit, quamquam ad
aliquod tempus lites nobis non defuerint, quo maius meritum
fuerit. Interā temporis ipſe in aliquibus cubiculis inferioribus re-
cluse eramus; ipſe vero toto tempore operarijs & fabris aderat: at no-
bius interim de cibo & vieti quo: idiano propriebat, vt & prius satis
dui prospexerat: nam quoniam nondum passim innotuerat omnibus,
hic monasterium esse (quod in priuata quadam domo habitare-
mus) pauca elemosynarum subſidia ſuppeditabantur, niſi fortē
apo quoddam ſene, Carthusianorum (quorum domus hic delas Cuetas
appellebatur) Præpoſito, qui insignis Dei famulus eſt, atque Abulæ ē
familia Pantoiiana natus. Hic singulari quodam erga nos quam primū
acque huc venimus amore, & studio rapi capit, vt ſperem fore, eum,
quandiu ſuperstes erit, omnimodis nobis auxilio & ſubſidio futurum,

440 & semper benefactorem nostrum fore. Ideo vero istud hic scribo, carissimæ, ut, cum hæc legeritis, Maiestati illius commédetis (vix pium est) eum qui nos tam egregiè adiuuit, vtr & alios, tam adiuua fungentes, quam ea antè defunctos. huic ergò sancto viro plumarum debemus. Mensim fermè integrum, si rite recordor (nam in diebus exactè ponendis ac numerandis usque adeò bonam memoriam non habeo, itaque aliquando errare possem; proinde semper subintelligatis oportet, plus aut minus, cum parum id referat) hoc in statu regum. Quo durante frater meus in eadem sacra mense cubiculis quibusdam prætandam, & omnia domus membra infacienda ita totus incuberet, nihil ve nobis oneris aut agendum incumberet.

Omnibus ergo iam concinnatis & instauratis, optassem quidem ne strepitu atque apparatu ullo Venerabile Sacramentū huc infelix vlli molestia esse non gaudemam, si quando aliter fieri potest aut decernari; quam ego opinionem D. Garciae Aluatio significauit; quemadmodum ipsam cum Præposito Carthusiensi communicauit. hi vero fratres serio curarunt, vt proprias curare studioliū non possent; yd est placuit, quod cœnobium magis in populum innotesceret, solenniter ac festiua pompa unctionem hanc celebrari. Qua etiā super te cuncti episcopū ipsum consuluerint, eorum is sententia haec dimitur auctoritas, statuit, vt de quadam Parochiali æde, Venerabile Chorilli corpus, magna pompa, vniuerso clero, & Sodalitatibus nonnullis convenientibus, & viris publicis adornatis hue transferretur. Ut dictum factum, nam bonus Garcias Aluarius cum Monasterij nostrū clausum (quod tum plateæ vicem præbebat) tu templi sibi rite adornans instruxit, scitas quoq; hinc inde aras adoptauit, aliasq; elegantissimam varietates ad deuotionē excitandas induxit; inter ceteras aqua è mulieris auctorū cytiniis expressam, per tubos in perpetui fons modū fluens, cit, nobis huc nec procurantibus, nec petentibus, camensis, cum iñ facilius esset, insignem deinde nobis deuotionē excitarit. Et sanè maximopere gauius sumus, cum templi nostri encænia tanta cū solennitate ceperimus, ac vias publicas adornatas, nec non tam festiū symphoniam & instrumentorū musicorū concentū videremus; ut mihi Sanctus Carthusianorū Prior, nihil umquam tale se Hispani vidisse affirmaret, manifestè apparet, solius Dei id opus fuisse. Unde etiam ipse supplicationi interfuit, quāquam nulli habet, interfuisse, ipse vero episcopus Augustissimū Angelorū panem huc detulit. Hic ergo fratres, carissimæ, pauperculas Dilcalceatas ita ita ab omnibus honoraverunt, & antè paulo eriā aqua illis defutura & denegada videbantur, metu fluuius vrbis huius aqua quam maximè abundaret. Quantu-

homini ad solemnitatem hanc affluerit multitudo, vix quis credat.

Hoc etiam die prodigium quid contigit; & notabile, ut etiam
combus, ante quorum id oculos factum est, visum. Cum enim pluri-
ma in plausu ignea missilia, missa essent & cerebro bombardarum fra-
gore omnia identidem reboassent, ac sub vesperam, supplicatione iam
finita denouo haec ipsa plausus argumenta repeterentur, casu necio
quo in puluerem sulphureum, tametsi pauculum, ignis illapsus est; is
tamen qui puluerem habebat, non sine miraculo a flamma latus non
erit, adhac cum adusque canobij fastigium flamma repens adcen-
dit, cuius laqueare byssu tenui adornatum erat, ecce forniciis qui-
dem lapides tetrici ab ipso fumo fuliginem induerunt, ipsa tamen
extrema byssus tenuissima, quæ omnium indicio prima flammarum con-
cepere debuisset, cum esset subflava & coccinea, inviolata nec colorem
mutasse visa fuit, perinde ac si nec ignis, nec fumus eam afflaseret.
Quorunque rem viderunt, obstipuere. Moniales vero Dominum di-
lendarunt, quod ipsarum necessitatibus prospexit, cum vnde nam no-
vum byssum compararent, pecuniam non haberent, crediderim, dia-
bolus ob festinitatem quæ contigerat, & quod nouum rursus Dei
domum videret, indignatum hoc se modo aliquatenus de nobis
vilesse voluisse. Sed Majestas illius hunc impedivit, sit ipse benedictus
in secula. Amen.

CAPUT XXV.

ITEM FUNDATIONEM PROSEQUITUR. REFERT AD-
haec nonnulla de Moniali, que huic conuentui prima nomen dedit:
qua sanè quam maximè notanda
sunt.

Considerare vobiscum potestis, carissima, quodnam nostrum ea
die fuerit gaudium & consolatio. De meipsa certe dicere possum
& cito, meum quam maximum fuisse: imprimis vero, quod viderem me
in terra bona beneque sita domo Moniales relinquere, quodque mo-
nasterium iam satis cognitum in urbe esset, & quod in domo Moniales
esset, quæ potissimum debitorum & æris alieni, quod eius emendæ
nomine contractum erat, partem possent dissoluere, adeo ut etiam S. Mater
petras quæ ad completum numerum decerant (quantumlibet Hispani de-
putatum in dorem atrullisent) debita dissolui possent. In primis autem
& maximè me recrebat, quod labores & afflictiones aliquot subijs primus
sem, cumque iam aliqua fructura quiete eram, inde ne discedere oport-
erit. Cum enim Dominica proxima ante Pentecosten anno M.D.LXXXVI.
solemnitas haec encœniorum celebrata esset, statim proxima die Lu-
na inde discessi; calor enim & æstus quotidie siebat vehementior
& si

*Res admi-
rabilis que
contigit eo
die, quo
Ven. Eu-
charistia
in Hispani-
am domum
illata est.*

SIN